

De Oostendse koetsiers kregen in het Platenummer van oktober 1979 een flinke aandacht dank zij het pittig verhaal van J.B. Dreesen. Speurend in de bijvoegsels van de gemeentebleden vond ik een lastencohier dat betrekking had op de verpachting der standplaatsen voor openbare rijtuigen. De zitting waarop dit besproken werd dateert van 25 november 1913.

Enkele artikelen haal ik er uit die het leven van de koetsiers en hun verpachters in herinnering brengen.

De verpachting gold voor een termijn van 3 jaar en eindigde op 31 december. Er werden 15 standplaatsen verpacht, verdeeld over 2 "police-afdeelingen".

Artikel 2 geeft een overzicht van deze standplaatsen. Ik neem die over ook omdat de straat- en eigennamen interessant klinken en wellicht niet altijd meer bekend zijn.

Onder de eerste afdeling vielen :

- 1) De Zeedijk (Oost) voor het gebouw van de Reddingsdienst.
- 2) De Zeedijk, voor het Hotel du Casino "waarvan 7 in reserve in de Buchareststraat langs het Hôtel du Phare, en 3 langs den boordsteen van den Zeedijk".
- 3) De Zeedijk tussen de Oostramp van het Kursaal en de Capucienramp "recht tegenover elken lantaarn".
- 4) De Capucienramp tussen de Hofstraat en de Van Iseghemlaan.
- 5) De Van Iseghemlaan, voor de Schouwburg tot de Christinastraat.
- 6) De Van Iseghemlaan, langs het Oudemannenhuis, tussen de Hertstraat en de Christinastraat.
- 7) De Oostramp van het Kursaal tussen de Zeedijk en de Oostelijke ingang van het Kursaal. Daar mochten 20 rijtuigen staan.
- 8) De Westkant van de Marie Joséplaats.
- 9) De Noordkant van de Wapenplaats.
- 10) 50 (!) rijtuigen mochten plaats nemen "voor de staties van de Landingskaai en de groote Statie.

Tweede Zone :

- 1) De Westramp van het Kursaal.
- 2) De Berlijnrampe waarvan 2 voor de ingang van het Hôtel Continental, 2 op de hoek van de Berlijn- en de Koninklijkestraten, 2 op de hoek van de St. Petersburgstraat en 9 in reserve in de St. Petersburgstraat langs het Park Leopold.
- 3) De Weenenstraat "waarvan 1 op de hoek van de Zeedijk, 1 op de hoek van de Koninklijke straat, 2 rond het standbeeld van Leopold en 5 in reserve in de Varsoviestraat.
- 4) De Koersenlaan, op de hoek van de Koninginnelaan.
- 5) De la Stuerslaan, bij de ingang van het Palace Hôtel.
- 6) "Den Steenweg van Thourout", op den hoek der Koninginnelaan.

Wie herinnert zich dit nog ? ...

Elke plaats werd afzonderlijk verpacht en de pachters mochten open of gesloten rijtuigen gebruiken, bespannen met 1 of meer paarden. Er was een instelprijs van 50 frank per rijtuig. De plaats wordt toegewezen aan de meest biedende en laatste opbieder. Elk opbod moet minstens 2 (!) frank bedragen. Wanneer 50 frank niet wordt gehaald, worden de plaatsen niet toegewezen. Artikel 7 vermeldt "De pachters zijn gehouden, onder straf van verval, binnen de 48 uren na de bekendmaking van de goedkeuring van hun aanbod, ten titel van borgsom, ene som te storten gelijk aan hun vierde van den prijs van elk der plaatsen, welke hun zijn toegewezen geworden".

De jaarlijkse pachtprijs mocht in tweemaal betaald worden.

En sociaal bekeken ? Volgens artikel 11 moet de pachter, eigenaar van rijtuigen aan zijn koetsiers 3 frank per dag van 12 uren stand betalen, twintig centiem

per bijgevoegd uur. Er mocht niet meer gewerkt worden dan 15 uren !
Een politierèglement schreef ook het uniform voor. Iedere inbreuk daartegen werd beboet met 2 frank. 3 overtredingen leidden tot intrek van de vergunning. Ook mochten de pachters geen andere standplaats innemen tenzij het Schepen-college een verwisseling toeliet. De Stad mocht ook steeds nieuwe standplaatsen creëren.

Tenslotte om deel te nemen aan de aanbesteding moest je een of meer open of gesloten rijtuigen bezitten, alsmede een afspanning. Je moest ook te Oostende wonen.

Dit alles werd medeondertekend door de Gemeentesekretaris Fr. Thoné en Burgermeester Aug. Liebaert.

Ivan VAN HYFTE

Aan al mijn goede vrienden van "De Plate"

Wanneer dit stukje zal verschijnen, zal ik opnieuw onder de warme hoogtezon van Azië zitten. Ik zal niet zeggen dat het met tegenzin is : ik heb dit beroep vrijwillig gekozen en zoals Molière eens zegde : wie een rol aanvaardt moet deze spelen tot het einde toe.

Een van de zware kanten in mijn vak is dat men je vrienden moet verlaten voor een min of meer lange periode, dat men niet altijd zeker is dat men ze allemaal zal terugzien of dat ze gedurende je afwezigheid van je zullen vervreemden.

Men maakt wel nieuwe en soms heel goede vrienden in het verre land die je zeker nooit meer of uiterst toevallig zult terugzien na je vertrek. Zo is het leven van een "zwatelaar" nu eenmaal.

Sedert begin 1975 zwom ik terug in de Vlaamse Zee tussen de "Platessa Costendiana", waar ik normaal thuishoor en deze koude, soms woelige wateren deden me goed. Nu ik terug naar vreemde territoriale wateren moet vertrekken, zal ik de vele soortgenoten en aanverwante families - ook in de binnenwateren - missen. En zal ik met weemoed om de maand het tijdschrift "De Plate" lezen en alle vrienden en gebeurtenissen in mijn geest, maar van verre meeleven. Met dankbaarheid zal ik allen gedenken die me bij mijn werkjes voor "De Plate" hebben bijgestaan en bijzonder hen die zo bereidwillig waren hun vrije tijd op te offeren om er enkele voort te doen. Het is een hele periode, maar ik beloof vast en zeker ze na vier jaar voort te zetten, wanneer ik de brug naar de overzeese gebieden definitief zal opgetrokken hebben.

Ik hoop jullie allemaal, we zullen wat ouder geworden zijn, in goede gezondheid terug te zien en vele nieuwe gezichten onder de leden te mogen begroeten.

Jef KLAUSING

Volksstelling 1814 te Oostende

Gedurende 5 jaar onderzocht de Heer René ROTSAERT, lid van onze zustervereniging TER CUERE, de beste bronnen van het Rijksarchief te Brugge om de namen van 10 028 inwoners van Oostende te verzamelen en te klasseren per straat.

Deze voor elke Oostendenaar zeer belangrijk verzameling, voorzien van een alfabetische klapper is te verkrijgen in ons Heemmuseum tegen de prijs van 300 Fr. Dit boek kan ook verkregen worden door storting van 300 Fr. + 35 Fr. portkosten op rekening van "De Plate" nr. 750-9109554-54.

J.B. DREESSEN